

Стратегія розвитку
кафедри теорії і практики журналістики
на 2020-2025 рр.

Основні характеристики кафедри

Кафедра теорії і практики журналістики створена у травні 2005 року. Вона забезпечує викладання основних нормативних, професійно-орієнтованих курсів для студентів факультету журналістики. За кафедрою закріплено 15 викладацьких ставок. Загальне педагогічне навантаження – 8935 годин. Кафедра веде підготовку фахівців за спеціалізацією «Менеджмент і реклама в ЗМІ». Працівники кафедри проводять дослідження актуальних теоретичних і практичних проблем журналістики, менеджменту в ЗМІ, теорії і практики реклами, зв'язків з громадськістю, історії української журналістики. Два доценти кафедри працюють над докторськими дисертаціями, десять молодих викладачів і аспірантів – над кандидатськими дисертаціями. Тематика цих досліджень узгоджується із кафедральною науковою темою. Вона презентується на всеукраїнських та міжнародних наукових конференціях, семінарах, круглих столах, у журналістському середовищі.

Стратегія розвитку кафедри передбачає виконання ряду конкретних завдань.

1. Запровадження спеціалізації «Діаспорна журналістика»

Сильні та слабкі сторони

Нині у статусі діаспори перебуває до 10 мільйонів українців з числа старої еміграції, а також нової, т. зв. економічної, або заробітчанської еміграції. Всі вони мають доступ до різноманітної інформації з України через інтернет-ресурси. Але, на жаль, не всі електронні видання поширюють правдиву інформацію, значна частина з них перебуває на службі ворожої російської пропаганди, і негативно впливає на зарубіжне українство. Є величезна потреба у створенні і підтримці україноцентричних засобів масової інформації у середовищі великих груп переселенців у країнах їх перебування, які були б і джерелами інформування, і інструментом об'єднання людей, і засобом збереження національної ідентичності. Для цього слід вивчити потребу українців за кордоном, їх спроможність, можливо укласти цільові угоди тощо. З іншого боку, слід активізувати українські урядові чинники щодо фінансової допомоги. Кафедра підготує ряд дисциплін спеціалізації і формуватиме групи з числа майбутніх магістрів із достатнім знанням іноземних мов, підготує навчальні посібники.

Можливості:

- забезпечення правдивою, виваженою інформацією українців, які є своєрідними адвокатами держави за рубежом;
- завоювання наступальних позицій в інформаційній війні, яку веде Росія проти України;
- працевлаштування випускників факультету.

Загрози:

- потреба у дотаціях і спонсорстві діаспорних електронних і друкованих видань;
- введення положень в українські законодавства щодо фінансової підтримки ЗМІ емігрантів.

2. Науково-видавнича діяльність

Сильні та слабкі сторони

З часу заснування на кафедрі підготовлено і видано ряд підручників і посібників, зокрема «Теорія і методика журналістської творчості», «Правові норми журналістики», «Професійна етика журналістів», «Організація роботи редакції газети і праці журналіста», «Телевізійна інформація: теорія і практика», «Соціологія і журналістика», «Інформаційні жанри» тощо. Всі вони є єдиними в українському журналістському освітньому просторі і були по кілька разів перевидані. Стратегічною метою працівників кафедри є повне забезпечення студентів навчальною літературною з курсів і дисциплін спеціалізацій, які ними викладаються.

Упродовж 2020-2025 рр. будуть підготовлені і видані такі навчальні посібники:

- Теорія і методика журналістської творчості (2020 р., міжкафедральна праця)
- Телевізійний процес: організація, роль журналіста (2020 р.)
- Реклама в ЗМІ (2021 р.)
- Аналітична журналістика (2022 р.)
- Діаспорна журналістика: історія, сучасний стан (2023 р.)
- Політична реклама (2024 р.)
- Публіцистика в літературі (2025 р.)

Можливості:

- забезпечення якісною навчальною літературою студентів, які здобувають журналістський фах в Україні;
- посилення сегменту «самостійна робота» у системі викладання фахових дисциплін.

Загрози:

- відсутність фінансового заохочення праці авторів посібників та підручників.

3. Кадровий потенціал

Сильні та слабкі сторони

Важливе місце в стратегії кафедри належить плеканню науково-педагогічних кадрів, здатних на конкурсній основі здобути місце праці на власній, а також суміжних кафедрах або в освітніх структурах інших університетів. Ця діяльність набуває системного характеру: мобільна група студентів виконує курсові, наукові, бакалаврські роботи з проблематики кафедри. Потім їхня тематика розширюється і поглиблюється на магістерському рівні. Кращі з магістрів продовжують навчання в аспірантурі, претендуючи на науковий ступінь доктора філософії. Нині на кафедрі здобувають цей науковий ступінь 6 аспірантів та 5 молодих викладачів-асистентів. Впродовж 2020-2025 рр. вони повинні захистити свої праці. Два доценти кафедри працюють над докторськими дисертаціями.

Можливості:

- поліпшення якості викладання через застосування нових підходів та методик;
- розширення діапазону досліджень засобів масової інформації;
- приведення кадрового складу університетських підрозділів у відповідність до вимог МОН.

Загрози:

- низька оплата праці науково-педагогічних працівників вищих шкіл;
- недостатня матеріальна мотивація здобуття наукових ступенів і звань.

4. Подвійний диплом

Сильні та слабкі сторони

Найближчі п'ять років кафедра працюватиме над впровадженням на факультеті системи здобуття подвійного диплому магістра. З цією метою розробляємо два польські напрямки – Жешівський університет та Познанський університет імені Адама Міцкевича. Обидва університети позитивно налаштовані на таку співпрацю. Впровадження подвійного диплому заохотить студентів до вступу в магістратуру факультету, розширить діапазон магістерських досліджень, місця праці.

Можливості:

- збільшення кількості вступників на магістратуру факультету журналістики;
- покращення якості навчального процесу;
- здобуття міжнародного досвіду.

Загрози:

- незацікавлення польських партнерів (студентів) отримати диплом в Україні;
- неспроможність львівських студентів оплачувати навчання в Польщі;
- ускладнення синхронізації навчальних планів.

5. Кураторство над відділенням журналістики МАН

Сильні та слабкі сторони

Мала академія наук – це позашкільна структура освіти, яка формує групи вмотивованих учнів аби набути азів омріяної професії, зокрема журналістики. Щороку відділення журналістики МАН відвідує від 25 до 40 осіб. Це не лише школярі міста Львова, а й навколишніх сіл та містечок. На заняттях слухачі отримують теоретичні знання та практичні навички написання текстів. Учні самостійно створюють газету «МАНія», мають велике бажання готувати телевізійні авторські проекти. Працівники кафедри здійснюють кураторство над відділенням. Крім цього щороку учні готують і захищають наукові роботи. Кращі – нагороджуються званням «дійсний член МАН». До 2020 року переможці обласного та всеукраїнського конкурсів наукових робіт отримували додаткові бали при вступі у ВНЗ. З 2020 року Міністерство освіти ліквідувало таку пільгу, що створило загрозу суттєвого зменшення кількості учнів.

Можливості:

- профорієнтаційна робота;
- належна доуніверситетська професійна підготовка .

Загрози:

- незацікавленість слухачів у науковій роботі через скасування пільг при вступі;
- складність у формуванні групи слухачів, що може призвести до закриття МАН;
- недостатнє технічне забезпечення.

6. Отримання грантів та підтримки навчання через участь у конкурсах (YOUTH MEDIALAB)

Сильні та слабкі сторони

Важливо використовувати всі можливості для підвищення якості навчання. У жовтні 2019 року викладач кафедри Войтович Н. О. виграла конкурс від YOUTH MEDIALAB і у лютому 2020 року факультет журналістики отримає комплект для медіастудії, який складається з монтажного комп'ютера, фотоапарата, вебкамери для трансляцій, набору постійного студійного світла, цифрового диктофона, штатива, студії тканинного фону, WiFiроутера та відповідного програмного забезпечення.

Сучасний навчальний процес вимагає залучення мультимедійної техніки. Отриманий комплект від YOUTH MEDIALAB дозволить створювати не тільки газети «МАНія», «Молодий Журналіст», а й підготувати слухачів відділення журналістики МАН та студентів до роботи у конвергентній редакції.

Можливості:

- студенти та учні МАН зможуть самостійно створювати відеопродукт;
- заснування конвергентної редакції;
- набуття практичних навиків.

Загрози:

- небажання студентів витратити свій вільний позауніверситетський час;
- брак техніки та робочих місць (1 комп'ютер для монтажу та 1 камера).

7. Літня школа «JournLab»

Сильні та слабкі сторони

Окрім студій впродовж навчального року, ми організуємо Літню школу журналістики «JournLab». Після закінчення такої школи, учні отримують сертифікат Літньої школи «JournLab» та комплект книг з журналістики (від партнерів – Академії Української Преси). Впродовж двох тижнів школярі відвідують майстер-класи журналістів-практиків, працюють у командах, відвідують редакції різних ЗМІ, знайомляться із роботою журналіста. Після такого навчання виникає бажання самому створювати медіапродукт.

Можливості:

- профорієнтаційна робота;
- відбір кращих учнів для подальшого навчання в МАН;

Загрози:

- відсутність фінансування;
- незацікавлення лекторів проводити майстер-класи безкоштовно;
- ускладнення у партнерській співпраці з АУП;
- пошуки слухачів.

8. Журналістський ворк-шоп

Сильні та слабкі сторони

Навесні 2020 року проведемо перший журналістський ворк-шоп для школярів зі Сходу і Півдня України, який у майбутньому буде традиційним щорічним заходом для учнів різних областей України.

Можливості:

- розширення та зміцнення співпраці з різними регіонами України;
- залучення майбутніх абітурієнтів;
- профорієнтаційна робота за межами Львівської області.

Загрози:

- пошуки фінансування;
- формування лекторів для майстер-класів на волонтерській основі;
- пасивність учительських громад.

9. Міжнародна школа молодих вчених

Сильні та слабкі сторони

У 2021 році плануємо втілити спільний проект кафедри з відповідними структурами Познанського університету імені Адама Міцкевича (Польща) та Університету Малаги (Іспанія). Від кожного навчального закладу буде залучено 3-4 представників від молодих викладачів, або аспірантів. Загальна тривалість проекту 6 тижнів (по 2 тижні у кожній країні-учасниці). Молоді науковці обговорюватимуть нові тенденції розвитку журналістики, дебатоватимуть і аналізуватимуть англomовний підручник з журналістики, який кілька разів перевидавався. Передбачено його переклад мовами учасників проекту.

Можливості:

- розширення міжнародної співпраці;
- видання актуального англomовного підручника трьома мовами: українською, польською, іспанською;
- створення молодіжного наукового середовища.

Загрози:

- брак фінансування;
- отримання від автора англomовного видання дозволу на публікацію перекладів;
- неадекватний переклад;
- пошуки двомовних наукових редакторів.

10. Спільна монографія

Сильні та слабкі сторони

У 2021 році кафедра теорії і практики журналістики факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка та кафедра практичної комунікації Гуманітарного коледжу Жешівського університету планують видати спільну монографію (робоча назва «Обличчя візерунок сучасних українських та польських медіа»). У монографії будуть розглянуті питання історичного досвіду та традиції медійного простору України і Польщі; специфіка функціонування преси в умовах глобалізаційних процесів; особливості теле- та радіопростору; світ інтернет-медіа; реклами у сучасних медіа; комунікативної прагматики медіатексту та світові тенденції розвитку сучасної журналістики.

Можливості:

- реалізація міжнародного наукового проекту;
- покращення міжуніверситетської співпраці;
- обмін досвідом між українськими та польськими вченими.

Загрози:

- пошуки фінансування для підготовки та видання монографії

11. Ознайомча та виробничі практики студентів

Сильні та слабкі сторони

Переглянути положення про практики студентів з урахуванням тенденцій розвитку українських ЗМІ – переважанням інтернетресурсів над друкованими.

Після першого курсу ознайомчу практику – розділити на 4 етапи: по одному тижню на телебаченні, у газеті, на радіо, в інтернетвиданні. Упродовж двох років змінити зміст і порядок звітності за виконану роботу.

Можливості:

- досягнення граничної доцільності практики;
- посилення сегменту практичних навиків у навчальному процесі.

Загрози:

- байдужість редакцій ЗМІ до практикантів.

12. Міжнародна співпраця

Сильні та слабкі сторони

Сьогодні кафедра активно співпрацює з чотирма зарубіжними навчальними закладами: Варшавським університетом (Польща), Жешівським університетом (Польща), УВУ (Німеччина), Німецькою Академією Службовців – DAA (Німеччина). Результатом такої співпраці є проведення круглих столів, міжнародних науково-практичних конференцій та вихід спільного українсько-польського видання «ADEPCI DZIENNIKARSTWA O DZIENNIKARSTWIE» в якому опубліковані статті українських та польських студентів.

У майбутньому кафедра планує розширити свою міжнародну співпрацю: ведуться перемовини про підписання угоди про співпрацю з Познанським університетом імені Адама Міцкевича (Польща).

Упродовж 5 років плануємо налагодити зв'язки з Університетом КІМЕР (м. Алмати, Казахстан), факультетом журналістики Казахського національного університету імені Аль-Фарабі (м. Алмати, Казахстан), кафедрою журналістики Державного педагогічного університету імені Іона Крянге (м. Кишинів,

Молдова), кафедрою журналістики приватного університету у м. Кишинів (м. Кишинів, Молдова), факультетом журналістики Білоруського державного університету (м. Мінськ, Білорусь), Інститутом юриспруденції (м. Мінськ, Білорусь), Вищою школою міжнародних зв'язків і суспільної комунікації (м. Хелм, Польща).

Можливості:

- розроблення та реалізація спільних проектів (монографій, підручників, літніх шкіл тощо);
- організація міжнародних конференцій, круглих столів, семінарів;
- обмін досвідом (стажування, читання курсів);
- обмін студентами.

Загрози:

- вибірковість фінансування закордонних відряджень, наукових конференцій, видавничої діяльності тощо;
 - мовні бар'єри;
 - залежність іноземних партнерів від кон'юктури міжнародних відносин.
- Втілення стратегічних завдань залежить від державної підтримки функціонування університетської освіти та науки від процесів запровадження академічних свобод на рівні кафедри і факультету, від обсягів фінансування навчальної, наукової та видавничої діяльності, від активності, зацікавленості, вмотивованості головних діючих осіб – викладачів та студентів.

В.о. завідувача
кафедри теорії і практики журналістики

проф. Присяжний М. П.

